

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA CONTROL SERVICII MEDIA AUDIOVIZUALE
RAPORT DE CONTROL

„Moldova-1”

I. ALEGERI LOCALE GENERALE DIN 05 NOIEMBRIE 2023

Prin Decizia nr. 278 din 08 septembrie 2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a dispus controlul privind respectarea prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, vizând reflectarea alegerilor în mass-media, de către serviciile media audiovizuale de televiziune și radiodifuziune sonoră ale căror declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 au fost aprobate de CA.

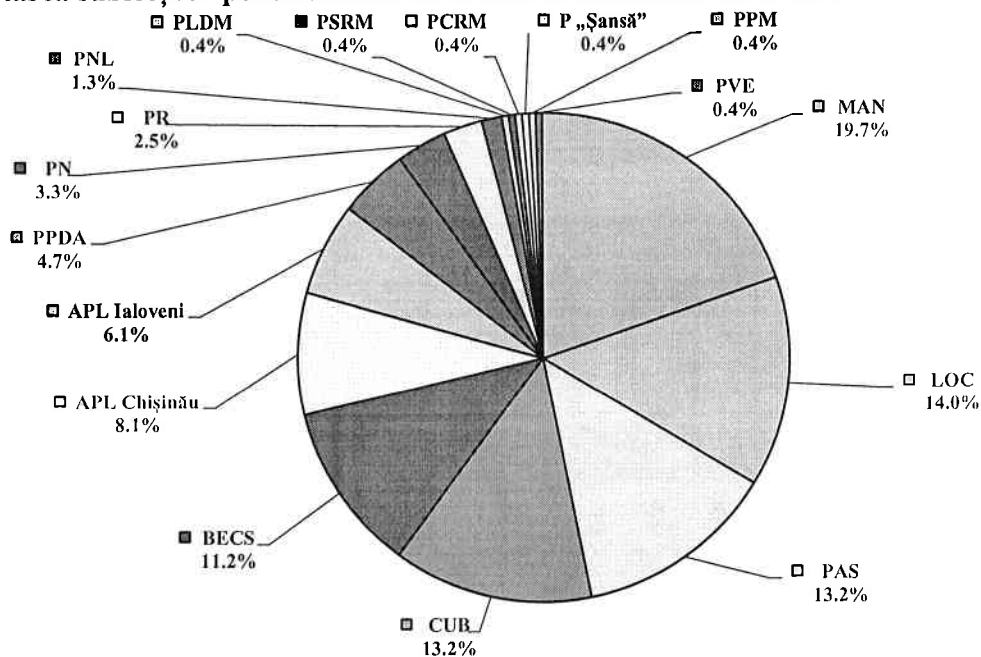
În cadrul controlului a fost supus verificării principalul buletin de știri al zilei din prime-time-ul de seară pentru perioada 25 septembrie – 01 octombrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) și stocate pe serverul CA.

În perioada 25 septembrie – 01 octombrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 21:00 (limba de difuzare: română), 18 știri cu caracter politic, social și electoral, dintre care în 9 știri în care au fost reflectați candidați desemnați și un concurent electoral, precum și 5 știri care au reflectat activitatea Administrațiilor Publice Chișinău și Ialoveni.

1.1. Subiecți politici/electorali

Reflectarea subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor informative:

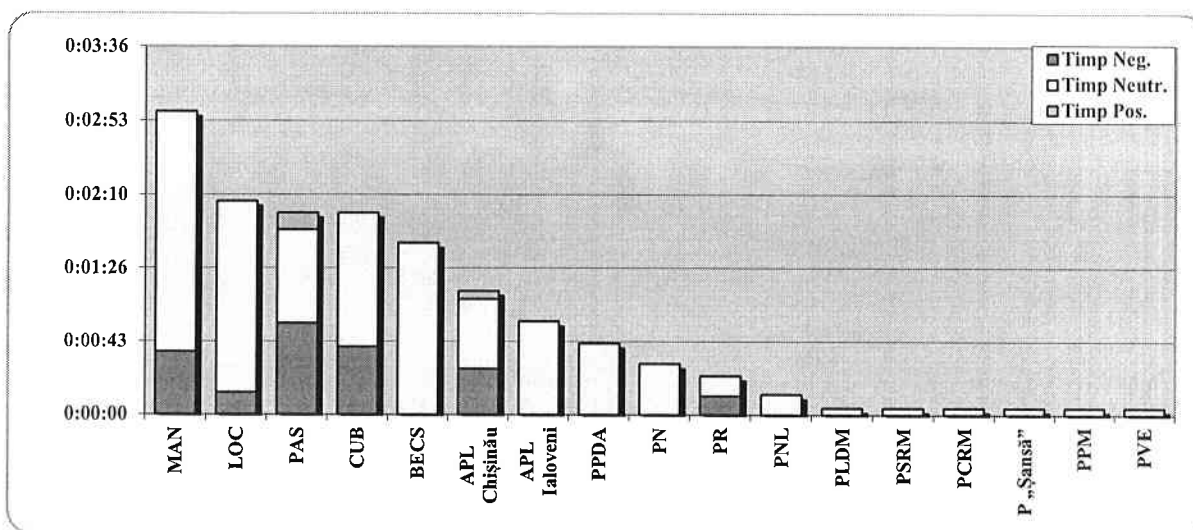

Detaliere:

Nr.	Subiecți politici/electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	Mișcarea Alternativa Națională (MAN)	02 min. 58 sec.	0 sec.	02 min. 21 sec.	37 sec.
2.	Liga Orașelor și comunelor (LOC)	02 min. 06 sec.	0 sec.	01 min. 53 sec.	13 sec.
3.	Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS)	01 min. 59 sec.	10 sec.	55 sec.	54 sec.
4.	Coaliția pentru Unitate și Bunăstare (CUB)	01 min. 59 sec.	0 sec.	01 min. 19 sec.	40 sec.
5.	Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor (BECS)	01 min. 41 sec.	0 sec.	01 min. 41 sec.	0 sec.
6.	APL Chișinău	01 min. 13 sec.	05 sec.	41 sec.	27 sec.
7.	APL Ialoveni	55 sec.	0 sec.	55 sec.	0 sec.
8.	Platforma Demnitate și Adevăr (PPDA)	42 sec.	0 sec.	42 sec.	0 sec.
9.	Partidul Nostru (PN)	30 sec.	0 sec.	30 sec.	0 sec.
10.	Partidul Renaștere (PR)	23 sec.	0 sec.	12 sec.	11 sec.
11.	Partidul Național Liberal (PNL)	12 sec.	0 sec.	12 sec.	0 sec.
12.	Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
13.	Partidul Socialiștilor al Republicii Moldova (PSRM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
14.	Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova (PCRM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
15.	P „Șansă”	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
16.	Partidul Patrioții Moldovei (PPM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
17.	Partidul Verde Ecologist (PVE)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 15 min. 02 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat MAN – cu 19,7% (2 min. 58 sec.), urmată de LOC – cu 14% (2 min. 06 sec.), PAS și CUB – cu 13,2% (01 min. 59 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare a revenit PLDM, PSRM, PCRM, P. „Șansă”, PPM și PVE – cu 0,4% (4 sec.).

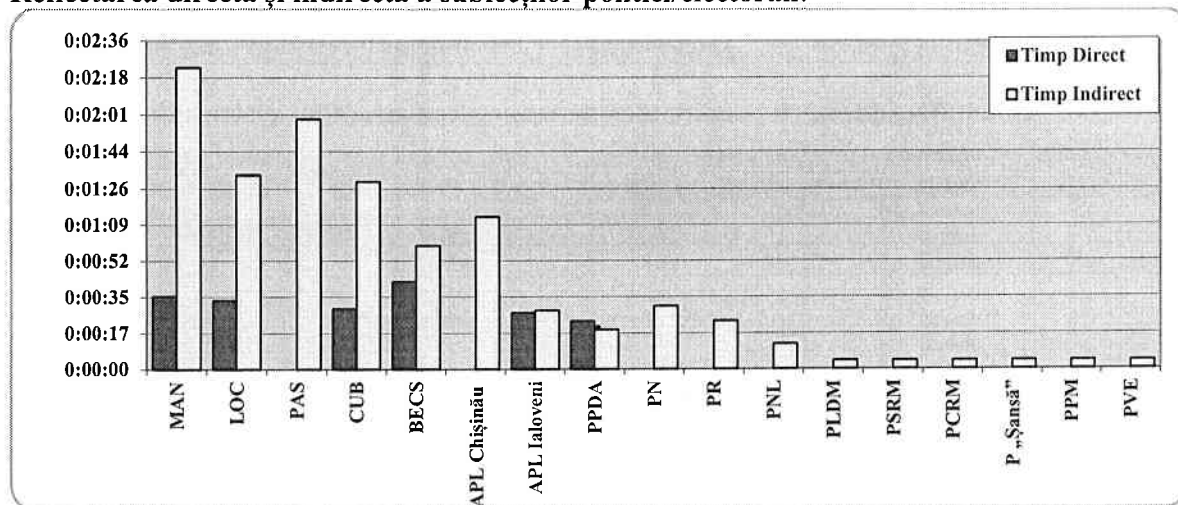
Conotația reflectării subiecților politici/electorali:

Conotația reflectării majorității subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră, în timp ce MAN, LOC, PAS, CUB, APL Chișinău și PR au fost reflectați și negativ. MAN și APL Chișinău au fost reflectați negativ, deoarece candidatul PPDA l-a acuzat pe candidatul MAN, I. Ceban, de

folosirea resurselor administrative a primăriei în scopuri politice. Reflectarea negativă a LOC este cauzată de reținerea candidatului M. Bagas. PAS a fost reflectat negativ, în legătură cu acuzațiile lui I. Ceban despre comandarea dosarelor penale și show-ul cu mascați. Reprezentantul CUB a fost învinuit de către o politiciană de presiune asupra ei și instituțiilor statului. PR a fost reflectat negativ, în legătură cu reținerea membrilor acestuia.

Reflectarea directă și indirectă a subiecților politici/electorali:

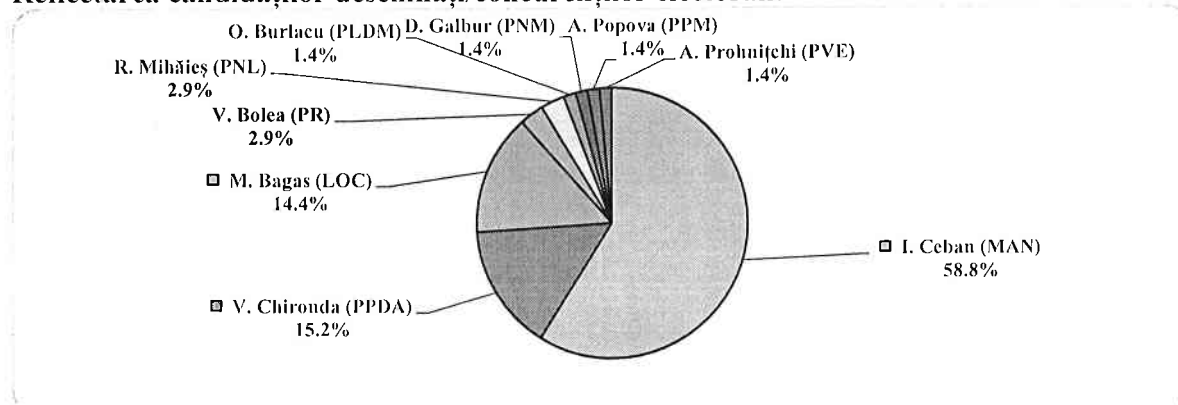

Subiecți politici/electorali MAN, LOC, CUB, BECS, APL Ialoveni și PPDA au beneficiat de apariții directe și indirecte, iar ceilalți subiecți au avut doar apariții indirecte.

1.2. Candidați desemnați/concurenți electorali

În perioada de raport 25 septembrie – 01 octombrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a reflectat activitatea a 8 candidați desemnați și un concurent electoral.

Reflectarea candidaților desemnați/concurenților electorali:

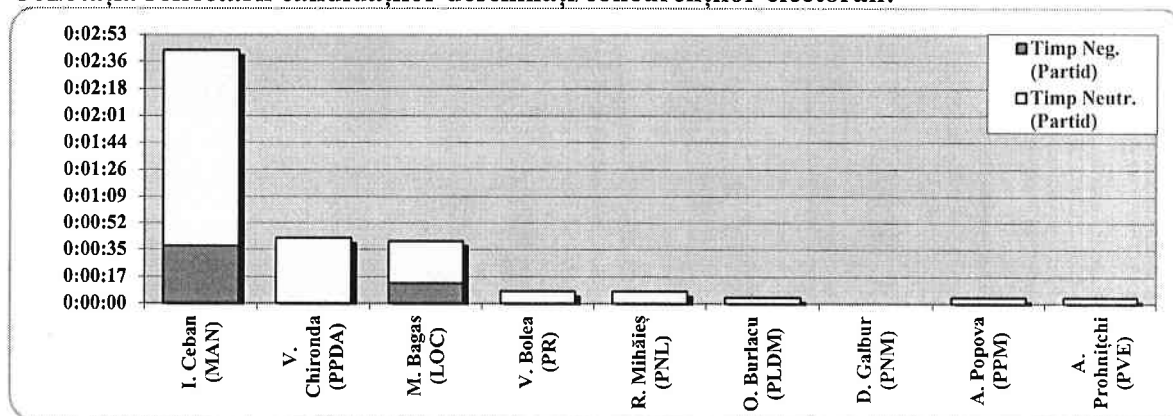
Detaliere:

Nr.	Candidați desemnați/concurenți electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	I. Ceban (MAN)	2 min. 43 sec.	0 sec.	2 min. 06 sec.	37 sec.
2.	V. Chironda (PPDA)	42 sec.	0 sec.	42 sec.	0 sec.
3.	M. Bagas (LOC)	40 sec.	0 sec.	27 sec.	13 sec.
4.	V. Bolea (PR)	08 sec.	0 sec.	08 sec.	0 sec.
5.	R. Mihăieș (PNL)	08 sec.	0 sec.	08 sec.	0 sec.
6.	O. Burlacu (PLDM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.

7.	D. Galbur (PNM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
8.	A. Popova (PPM)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.
9.	A. Prohnițchi (PVE)	04 sec.	0 sec.	04 sec.	0 sec.

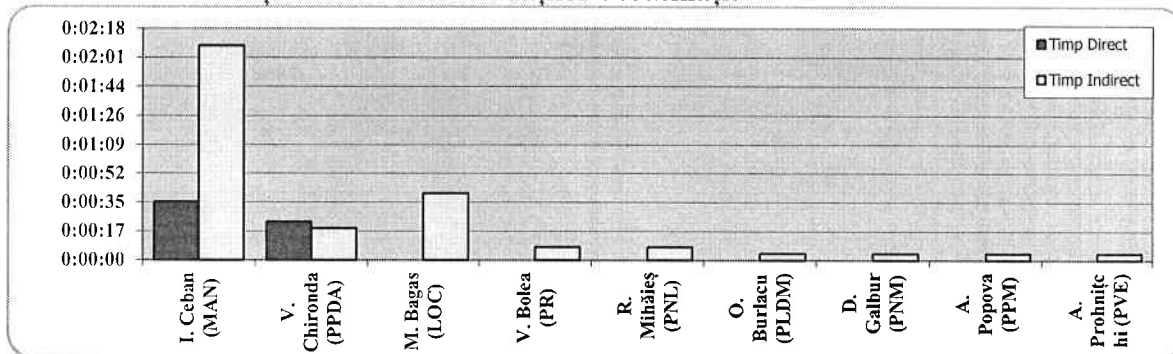
Volumul total de timp acordat candidaților desemnați și a unui concurent electoral a constituit 04 min. 37 sec., dintre care, de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat I. Ceban (MAN) – 25,1% (2 min. 43 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare a revenit O. Burlacu (PLDM), D. Galbur (PNM), A. Popova (PPM) și A. Prohnițchi (PVE) – cu 1,4% (4 sec.).

Conotația reflectării candidaților desemnați/concurenților electorali:

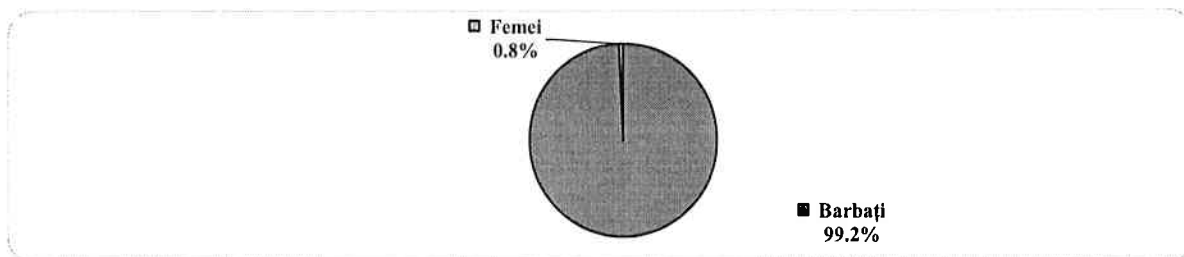
Conotația reflectării candidaților desemnați și a unui candidat electoral a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția candidaților I. Ceban (MAN) și M. Bagas (LOC), care au fost reflectați și negativ. I. Ceban a fost reflectat negativ, în legătură cu declarațiile concurentului V. Chironda privind folosirea resurselor administrative în scopuri politice. Reflectarea negativă a candidatului M. Bagas este cauzată de reținerea și retragerea de către LOC a candidaturii acestuia din cadrul alegerilor generale locale 2023.

Reflectarea directă și indirectă a candidaților desemnați:

Toți candidații desemnați au beneficiat de apariții indirecte, cu excepția candidatului I. Ceban și concurentului V. Chironda, care au avut și apariții directe.

1.3. Categoria gender

Conform datelor diagramei cota bărbaților este de 83,2% (08 min. 44 sec.), iar cota femeilor – de 16,8% (04 sec.).

II. ACCESUL PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ ȘI VĂZ LA SERVICIILE DE PROGRAME AUDIOVIZUALE CU CARACTER ELECTORAL

Serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

Totodată, este de specificat, că la data de 28 septembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a difuzat un sondaj de opinie, cu tematica electorală, efectuat de „IMAS-CERCETARE ȘI STRATEGII” privind preferințele politice ale alegătorilor. În procesul de reflectare a sondajului de opinie, serviciul media a omis să menționeze despre autorizarea sondajului de către CEC, dar informația completă se regăsește pe site-ul oficial CEC.

Direcția control servicii media audiovizuale

